SimpleStudy®

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 11

REKENINGKUNDE V1

MODEL NOVEMBER 2019

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 150

NASIENBEGINSELS:

1. Strafpunte vir vreemde items is slegs van toepassing indien 'n kandidaat nie punte op 'n ander plek in die vraag vir daardie item verloor het nie (geen vreemde-item-strafpunte vir misplaaste items nie). Geen dubbelpenalisering toegepas nie.
2. Strafpunte vir plasing of swak aanbieding (bv. besonderhede) is slegs van toepassing indien die kandidaat punte vir die bedrae vir daardie item verdien het.
3. Volpunte vir korrekte antwoord. Indien die antwoord verkeerd is, sien die bewerkings na wat gegee is.
4. Indien 'n vooraansuiweringsyfer as 'n finale syfer getoon word, ken die bewerkingspunt toe vir daardie syfer (nie die metodepunt vir die antwoord nie). Let wel: As syfers aangedui in memo vir komponente of bewerkings, dra dit nie die metodepunt vir die finale antwoord ook nie.
5. Tensy anders aangedui, moet die positiewe of negatiewe effek van enige syfer in ag geneem word om die punt toe te ken. As geen + of – teken of hakie gegee is nie, aanvaar dat die syfer positief is.
6. Waar aangedui, ken deelpunte toe om tussen die gehalte van kandidate se antwoorde te onderskei.
7. Waar strafpunte toegepas word, kan die punte vir daardie afdeling van die vraag nie 'n finale negatiewe syfer wees nie.
8. Waar metodepunte vir die bewerking toegeken word, moet die nasiener die redelikheid van die antwoord ondersoek en ten minste een deel moet reg voor die punt toegeken word.
9. Bewerking beteken kontroleer bewerking. Een deel korrek beteken bewerking en een deel korrek. Let wel: kontroleer bewerking moet +, -, x, ÷, wees of per memo.
10. By berekeninge moenie punte toeken as die teller en noemer omgeruil is nie – dit is ook van toepassing op verhoudings.
11. Wanneer metodepunte toegeken word, maak seker dat kandidate nie volpunte kry vir enige item wat foutief is nie, ten minste gedeeltelik. Dui aan met 'n ☒.
12. Wees bedag daarop dat kandidate geldige alternatiewe buite die memorandum verskaf.
13. Kodes: f = vreemde item; p = plasing/aanbieding.

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 9 bladsye.

VRAAG 1: AARP ('GAAP') EN VASTE BATES (25 punte; 20 minute)

1.1

1.1.1	Wesenlikheid	✓
1.1.2	Omsigtigheid	✓
1.1.3	Balansering	✓
1.1.4	Lopende saak	✓

4

1.2.1

	BEWERKINGS	ANTWOORD
(i)	4 000 000 + 570 000 **2**	4 570 000 ✓✓ geen deelpunte nie
(ii)	**564 000** ✓ + 132 000 ✓ – 576 000 ✓ **4**	120 000 *☑ een deel korrek
(iii)	132 000 x 10% x 7/12 132 000 – (13 200✓ + 13 200✓ + 7 700✓☑) 34 100 vier punte OF: (uit Bateregister) 118 800 – 13 200 – 7 700 een punt een punt twee punte **5**	97 900*☑ een deel korrek
(iv)	Bateverkope/verkoop = 7 700☑ sien iii Nuut 120 000☑ sien ii x 10/100 x 3/12 = 3 000 *☑ Oud (576 000 – 132 000) x 10/100 = 44 400 ✓*☑ 444 000 **6**	55 100*☑ een deel korrek

17

1.2.2

Gee EEN voorstel wat die interne ouditeur kan gebruik om na te gaan of roerende vaste bates gesteel is.

Enige EEN punt ✓✓ Deelpunte vir onduidelike/onvolledige antwoorde

- Doen fisiese inspeksie (gereeld en ewekansig)
- Vergelyk met Vastebateregister

2

1.2.3 Verskaf EEN punt waarom jy met Vennoot Naomi sou saamstem.

EEN geldige punt ✓✓ Deelpunte vir onduidelike/onvolledige antwoorde

- AARP skryf die historiese (oorspronklike) kostebeginsel voor wanneer bates opgeteken word en erken slegs winste en/of verliese by verkope (m.a.w. omsigtigheid).
- IFVS maak voorsiening vir herwaardasie (billike waarde) op voorwaarde dat hierdie beraming op betroubare wyse (bewys) gemeet kan word.
- Essensieel moet finansiële state nie te hoog aangegee word om 'n vals indruk oor winsgewendheid te skep nie.
- Vennote se lopende rekeninge sal met 'n niekontant-item geïnfleer ('inflated') word, wat nie 'n ware voorstelling van hulle netto waarde sal wees nie.

2

TOTALE PUNTE
25

VRAAG 2: INKOMSTESTAAT EN BALANSSTAATNOTA (50 punte; 45 minute)

2.1 MASALA HANDELAARS
INKOMSTESTAAT VIR DIE JAAR GEËINDIG 30 JUNIE 2019

Verkope (9 600 000 – 168 000 – 4 500✓)		9 427 500	*☑
Koste van verkope (6 400 000 – 3 000✓)		(6 397 000)	*☑
Bruto wins	**5**	3 030 500	☑
Ander inkomste	bewerking een deel korrek	250 285	☑
Kommissie-inkomste		**96 200**	
Huurinkomste (131 580 ✓ + 9 000 ✓+ 12 780✓✓)		153 360	*☑
Voorsiening vir oninbare skulde aansuiwerings (10 725 – 10 000)		725	✓☑
Bruto inkomste	**9**	3 280 785	☑
Bedryfsuitgawes	Gaan bedrywighede na	(2 290 510)	☑
Diverse uitgawes		**386 100**	
Bankkoste		**62 850**	
Verpakkingsmateriaal (23 100 – 3 600)		19 500	✓☑
Oninbare skulde (26 400✓ + 3 685✓✓)		30 085	*☑
Herstelwerk en instandhouding (161 200 + 9 000)		170 200	✓☑
Salarisse en lone (985 000 + 27 800		1 012 800	✓☑
Pensioenfondsbydraes (108 350 + 7 575)		115 925	✓☑
Advertensies (56 800✓+ 5 600 ✓✓)		62 400	*☑
Handelsvoorraadtekort (564 000 ✓+ 3 000✓ – 553 650✓)		13 350	*☑
Waardevermindering		417 300	✓
Bedryfswins	Gaan bedrywighede na **22**	990 275	☑
Rente-inkomste		**4 000**	
Wins voor rente-uitgawe		994 275	
Rente-uitgawe	(810 000 + 151 200 – 902 400)	(58 800)	✓*☑
Netto wins vir die jaar	**4**	935 475	☑

*☑ Een deel korrek

40

2.2 HANDELS- EN ANDER BETAALBARE BEDRAE

Krediteurekontrole	**126 075**	
Pensioenfonds (23 500 + 7 575 ✓ + #5 050✓)	36 125	*☑
SAID – LBS (15 000✓ + #4 525 ✓✓)	19 525	*☑
Opgelope uitgawes (Advertensies sien IS)	5 600	☑
Krediteure vir salarisse	18 225	✓
Een deel korrek	205 550	*☑

10

 # Pensioenfonds 7 575/1,5

 # LBS 27 800 – 18 225 – 5 050

TOTALE PUNTE
50

VRAAG 3: VENNOOTSKAPPE (40 punte; 30 minute)

3.1 Bereken die persentasie rente op kapitaal.

35 200 ✓ / 440 000 ✓ x 100 = 8% ☑ een deel korrek

3

3.2 LOPENDE REKENINGE

	VILANDER	LOUW
Vennote se salarisse	127 500 ✓✓	**144 000**
Rente op kapitaal	52 800 ✓☑*	**35 200**
Primêre verdeling	180 300 ☑	**179 200**
Finale verdeling	54 000 ✓✓	**36 000**
Netto wins vir die jaar	234 300 ☑	215 200
Onttrekkings	**(33 000)**	**(259 000)**
	201 300✓	**(43 800)**
Saldo aan begin	65 000✓	(15 200)✓
Saldo aan einde van jaar	266 300 ☑	(59 000)☑

13

Salaris Vilander: (10 000 x 9) + (12 500 x 3) Rente op Kapitaal: 660 000 x 8% sien 3.1

3.3 **KGALAGADI HANDELAARS**
BALANSSTAAT OP 28 FEBRUARIE 2019

BATES			
NIEBEDRYFSBATES		**901 200**	
Vaste bates		**750 000**	
Vaste deposito		**151 200**	
BEDRYFSBATES		755 600	☑
Voorraad balanseersyfer		678 800	☑
Handels- en ander ontvangbare bedrae 58 000✓ – 3 700 ✓✓+ 7 000✓✓ + 9 500 ✓		70 800	☑
Kontant en kontantekwivalente	**10**	6 000	✓
TOTALE BATES	**1**	1 656 800	☑
EKWITEIT EN LASTE			
EKWITEIT		1 307 300	☑
Kapitaal (660 000 + 440 000)		1 100 000	✓✓
Lopende rekening (266 300 – 59 000) sien 3.1	**5**	207 300	☑☑
NIEBEDRYFSLASTE		139 200	
Lening: Diamond Bank (208 800✓– 69 600✓✓)	**4**	139 200	☑
BEDRYFSLASTE		210 300	☑
Handels- en ander betaalbare bedrae		**85 300**	
Oortrokke bankrekening		55 400	✓
Lopende gedeelte van lening		69 600	☑
TOTALE EKWITEIT EN LASTE	**4**	1 656 800	☑

24

TOTALE PUNTE
40

VRAAG 4: ONTLEDING EN VERTOLKING (35 punte; 25 minute)

4.1.1 Die onderneming is op 1 Maart 2017 begin. Die vennote is bekommerd oor die finansiële resultate gedurende die eerste bedryfsjaar.

Bereken die % opbrengs op die vennote se eienaarsbelang (gebruik gemiddelde eienaarsbelang). $\frac{152\ 000✓}{½(450\ 000✓ + 450\ 000✓ + 66\ 400✓ – 34\ 400✓)} \times \frac{100}{1} = 32,6\%$☑ 466 000
6
Lewer kommentaar op hierdie opbrengs. Verskaf EEN punt. Hierdie is 'n uitstekende opbrengs. Winsgewendheid is uiters bevredigend. Oortref opbrengs op alternatiewe beleggings soos vaste deposito's (tans 8%).
2

4.1.2 Ronel Henning is bekommerd daaroor of sy die regte besluit geneem het om uit haar vorige werk te bedank.

Bereken die totale bedrag wat gedurende die eerste bedryfsjaar van hierdie onderneming deur Ronel Henning verdien is.

91 200 + 20 000 + 3 200 + 12 000 = 126 400
✓ ☑ ✓ ☑ ☑

5

Watter persentasie van die totale netto inkomste het sy verdien en watter persentasie het haar vennoot, Yvonne, verdien?

RONEL	YVONNE
☑ ✓ 126 400/152 000 X 100 = 83,2% ☑	100% - 83,2% = 16,8% ☑☑

5

Sal die vennote tevrede wees met die bedrae wat hierbo bereken is? Verduidelik kortliks. Haal syfers aan.

RONEL	YVONNE
Sy sal tevrede wees aangesien dit haar vorige verdienste van R102 000 met R24 400 oortref. ✓✓	Sy sal ook tevrede wees aangesien haar opbrengs van 25 600/165 600 (15,4%) steeds beter as alternatiewe beleggings is. ✓✓

4

4.2 FINANSIËLE BESLUITE VIR DIE VOLGENDE JAAR

4.2.1 Bereken die verandering in netto wins indien Yvonne besluit om voltyds te werk. Toon berekenings.

	✓✓	✓✓	✓✓	☑
152 000	+ 57 600	+ 18 000	+ 19 500	= 247 100
	172 800/3	22 500 x 80%	130 000 x 15%	

7

4.2.2 Toon die uitwerking van hierdie verandering op Yvonne se totale verdienste, indien sy uit haar werk bedank.

Salaris: 104 880 ✓
Rente op kapitaal 20 000 ☑ = 124 880 ☑
+ as aandeel in die oorblywende wins ☑

4

4.2.3 Verduidelik kortliks TWEE ander voordele vir die onderneming indien Yvonne voltyds in die onderneming werk.

TWEE punte ✓ ✓

Gedeelde verantwoordelikhede
Gedeelde besluitneming
Tevredenheid en motivering om die onderneming te verbeter

2

TOTALE PUNTE
35

TOTAAL: 150

Kopiereg voorbehou